

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

กระแสความคิดของปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของชาติ การจัดหลักสูตร การศึกษาในระดับต่างๆ การจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาคนในชาติให้สมบูรณ์และมีความสุขทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม สามารถพึ่งตนเอง ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาหรือการปฏิรูปการเรียนรู้ ต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคน ว่าผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม(กรมวิชาการ, 2543 : 1)

เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญ คือ คุณภาพของนักเรียน ดังนั้น กระแสผลักดันทุกด้านจึงมุ่งไปที่โรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ผู้บริหาร โรงเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกลจะสามารถบริหารและจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้และสามารถจัดทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2542 : 15)

ในการกำหนดกระบวนการเรียนการสอน จะต้องเน้นการจัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการของนักเรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จะต้องประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติจริง หน้าที่ของครูเดิมคือ ผู้ถ่ายทอดจะเป็นผู้ชี้แนะแนวทางแทน อย่างไรก็ตาม ทั้งการจัดการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลการเรียนของนักเรียนจะต้องอาศัยครูผู้สอนเป็นสำคัญ เพราะตามหน้าที่ครู ผู้สอนต้องปฏิบัติการสอน แต่ครูจะใช้ปรัชญาหรือทฤษฎีการสอนแบบใดให้นักเรียนเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่สังคมต้องการและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้เท่านั้น โดยเฉพาะด้านการวัดและประเมินผลนักเรียน และหลักสูตรการจัดการศึกษา ซึ่งหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้าง

หลักการ จุดหมายและจุดเน้นของเนื้อหา สาระรายวิชาต่างๆ และปรับเปลี่ยนนวัตกรรมการเรียน การสอนบ่อยครั้ง จากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ที่เน้นการสอนแบบบูรณาการ มุ่งให้ ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม ปรับปรุง พ.ศ. 2524 เน้นการสอนโดยยึดจุดประสงค์ ผู้สอนจึงจัดทำแผนการสอน ตามรูปแบบที่เน้นจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้แบบทดสอบตาม จุดประสงค์ คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นเครื่องมือการประเมินผู้เรียน ได้ปรับปรุงอีกครั้ง พ.ศ. 2533 มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงและความ ต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และ พัฒนาสังคมได้ (เอกรินทร์ สีมหาศาล, 2546 : 21 – 22) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรดังกล่าวไม่ให้ความสำคัญกับการวัดผลประเมินผลการเรียนของครูเท่าที่ควร แต่ในการปฏิบัติ ชวลิต โปธินคร (ม.ป.ป.ก. : 36) ให้แนวคิดหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2533) ได้กำหนดให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสิน และอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น ซึ่งแสดงถึง หลักการที่ว่า ผู้สอนควรเป็นผู้ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนเอง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ครูต้องมีความรู้ ความสามารถในการวัดและประเมินผลควบคู่ไปกับความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหลักในการจัด กระบวนการเรียนการสอนที่มีความต่อเนื่องมีข้อจำกัดบางประการในการนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาที่ยังไม่มีครูวัดผลการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนวัดผลการศึกษา ที่ผ่านการคัดเลือกโดยระบุนุควุฒิ และขอบเขตหน้าที่การงานไว้อย่างชัดเจนเหมือนสถานศึกษา ระดับสูง เช่น มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา ประกอบกับครูประถมศึกษาที่มีภาระหน้าที่ มาก สอนคนละประมาณ 25-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (สมหวัง บุญสิทธิ์, 2533 : 204) นอกจากนี้ครู ประถมศึกษาต้องรับผิดชอบงานพิเศษต่างๆ ทำให้ไม่มีเวลาในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ตลอดจนการสร้างเครื่องมือ มาประกอบการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน (ประสงค์ สกุศลชัง , 2544 : 119) รวมทั้งต้องใช้เวลาดูตามแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ คิดหา สื่อการสอน และการจัดการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2523 : 226) ขณะเดียวกันต้องทำหน้าที่อื่นๆ เช่นงานข้อมูล งานสารบรรณ งาน โครงการต่างๆ และ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่พอต่อความต้องการของโรงเรียน(สมหวัง บุญสิทธิ์, 2533 : 204) ตลอดจนแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในระดับนี้ ยังมีหลักการและวิธีการแบบ อุดมคติมากเกินไปที่ครูทั่วไปจะปฏิบัติตามได้ หรือกล่าวได้ว่า วิธีการบางอย่างทำได้ยากและไม่ สมจริง เหล่านี้เป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูไม่อาจวัด และประเมินผลการเรียนการสอนได้ตามที่ ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนต่างๆ แนะนำไว้ หรือปฏิบัติตามได้แต่ได้ผลที่คาด เคลื่อนจากที่คาดหวัง (มนตรี อนันต์รักษ์, 2532 : 127)

นอกจากนี้การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่พบเห็นคือ ครูมักจะแยกการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลผลออกจากกัน และครูมักจะใช้แบบทดสอบในการวัดและประเมินเป็นส่วนใหญ่ หรือกล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือชนิดเดียวที่ครูใช้ ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า แบบทดสอบมีข้อจำกัดและข้อบกพร่องหลายประการในการประเมินหรือตัดสินเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เนื่องจากแบบทดสอบที่ครูสร้างส่วนมากเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ วัดได้เพียงความรู้ความจำ ซึ่งไม่ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านที่ต้องการให้นักเรียนเกิดหรือแม้แต่การใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วก็ตาม ก็ไม่สามารถวัดกระบวนการคิดที่ซับซ้อนหรือความคิดระดับสูงของนักเรียนได้ รวมทั้งวัดประสิทธิภาพการแก้ปัญหาไม่ได้ วัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้ค่อนข้างน้อย และมีข้อจำกัดในเรื่อง จำนวนครั้งในการทดสอบ จำนวนเรื่องราวหรือเนื้อหาที่สุ่มมาทดสอบ กระทำได้เพียงส่วนหนึ่งตามข้อจำกัดของเวลา ผลการประเมินไม่สามารถให้ภาพที่ครอบคลุมความสามารถทุกด้านได้อย่างชัดเจน (ชวลิต โปธินันทร, ม.ป.ป.ก : 36 – 37) การประเมินผลในชั้นเรียนที่กระทำโดยส่วนใหญ่ เป็นการประเมินเพื่อคุณภาพโดยรวม เพื่อตัดสินใจในระดับต่าง ๆ หรือจากเกณฑ์การผ่านหรือไม่ผ่านซึ่งไม่ให้คุณค่าในการพัฒนาการเรียนการสอนเท่าที่ควร การจัดกระทำโดยใช้การสอบอย่างมีระบบเป็นขั้นตอนที่เคร่งครัด โดยเน้นการสอบโดยข้อเขียน ซึ่งจะไม่ตอบสนองแนวการดำเนินการใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้จัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้สอดคล้องกับความสนใจ และสภาพชีวิตจริงของนักเรียนซึ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด (เจริญ คำยัง, 2539 ข :12) ซึ่ง สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2540 : 68) กล่าวว่า การประเมินผลเรียนนั้น เรากระทำเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น วัดได้แม่นยำขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น และที่สำคัญ คำริ บุญชู (2541 : 63) ให้ทัศนะว่าจะต้องให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มุ่งเพื่อที่จะสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีความหมายต่อชีวิตนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมีโครงสร้างและมีบริบทที่สอดคล้องกับชีวิตจริง มีการผสมผสานความรู้หลาย ๆ ด้านที่เน้นกระบวนการและการดำเนินงาน ดังนั้นการวัดผลประเมินผลต้องทำไปควบคู่กับการเรียนการสอน (ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, ม.ป.ป. : 3) ที่สามารถกระทำให้ดำเนินไปด้วยกันอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเกิดขึ้นมาในเวลาเดียวกัน (เย็นใจ มังคะदानะรา, 2539 : ความนำ)

ด้วยปัญหาดังกล่าวข้างต้นการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลตามแนวปฏิรูปการศึกษาจึงเน้นพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติเป็นสำคัญ (สมนึก นนธิจันทร์, 2545 : 71) การวัดผลประเมินผลก็จำเป็นต้องจัดกระทำให้สอดคล้องกัน การกำหนดวันสอนอย่างเป็นทางการ การเข้มงวดกวดขันในชั่วโมงสอนและการใช้ผลการสอบเพียงไม่กี่นาที ซึ่งเป็นชีวิตตายแก่ผู้เรียนจำเป็นจะต้องลดบทบาทลง การประเมินผลการเรียนควรทำหน้าที่สำคัญเพื่อเฝ้าดูผู้เรียน (Pupil Watcher)

โดยอาศัยการสังเกตและการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนอยู่กับครู การวัดผลประเมินผลจะไม่เป็นการข่มขู่ให้นักเรียนอีกต่อไป แต่จะเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในสภาพการเรียนรู้ประจำวัน ที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนั้นการประเมินผลผู้เรียนต้องประเมินในสภาพที่เป็นจริง (ส. วาสนา ประवालพุกษ์, 2538 : 31)

การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นวิธีการวัดและประเมินผลที่ต้องการตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่สลับซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2542 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) สาระสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริง คือ เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Multiple Assessment) ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะด้านต่าง ๆ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการประเมินความรู้ เป็นการใช้ความคิดระดับสูง งานมีมาตรฐานชัดเจน มีการสะท้อนตนเอง เป็นงานที่มีความหมาย สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน มีปฏิสัมพันธ์ทางบวก เป็นการประเมินอย่างต่อเนื่องและบูรณาการความรู้ (เพิ่มวุธ บุษพามาตะนัง, 2543 : 36)

กล่าวโดยสรุป การปฏิรูปการศึกษาจะได้ผลนั้น ครูผู้สอนจะต้องพัฒนาทักษะการสอนที่เน้นนักเรียนรายบุคคลเพื่อทำให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้และก้าวหน้าไปตามศักยภาพพร้อมทั้งนำวิธีการประเมินแนวใหม่ทั้งหลายมาใช้โดยเฉพาะการประเมินผลตามสภาพจริง และวิธีการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องกับภาวะความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่มแต่ละคน (สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2542 : 2) โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมและภาษา ที่ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประกอบกับปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและครูในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่มีความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริงเท่าที่ควร (เดือนใจ อินทโกศรี, 2544 : บทคัดย่อ)

ดังนั้นครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลตามสภาพจริง และร่วมมือกันในการประเมินความก้าวหน้าและการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นแนวคิดของการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูต้องมีหลักฐานและผลงานที่เป็นจริง ครูต้องใช้กลวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมกับนักเรียน เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่ทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง แต่เท่าที่ได้มีการนำเอานโยบายการปฏิรูป

การศึกษาไปสู่โรงเรียนที่ผ่านมา และโรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมโดยใช้การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง พบว่า การจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนในแนวใหม่ยังไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติเท่าที่ควร

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงอยากทราบว่า ครูผู้สอนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง มีวิธีการปฏิบัติและปัญหาในการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นอย่างไร ปฏิบัติในระดับใด และมีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรที่ทำให้ข้าราชการครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถที่จะดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาตัวแปร เพศ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงเรียน ช่วงชั้นที่สอน จังหวัดที่สอน และประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง ว่ามีผลต่อความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในการประเมินผลตามสภาพจริงของครูใน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการประเมินผลในโรงเรียนประถมศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายพัฒนาบุคลากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติในการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างในด้านความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติ ในการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในแต่ละด้านโดยจำแนกตามตัวแปร เพศ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน ช่วงชั้นที่สอน จังหวัดที่สอน และประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

14. ครูที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงต่างกัน มีการปฏิบัติ ในการประเมินผลตามสภาพจริงใน โรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญและประโยชน์ทำให้ทราบข้อมูลด้านต่าง ๆ ใน เรื่องการศึกษาการประเมินผลตามสภาพจริงของครูใน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับการปฏิบัติ ในการประเมินผลตาม สภาพจริงของครูใน โรงเรียนประถมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา ปัญหาหรืออุปสรรคในการกำหนดแนวทางในการเสริมความรู้ความเข้าใจและวิธีดำเนินการในการ ประเมินผลตามสภาพจริงของครู

2. ผลการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะให้ฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรใน สังกัดให้มีคุณภาพ สามารถประเมินผลตามสภาพจริง

3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในการวางแผนการนิเทศ ควบคุมดูแล ให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการประเมินผลตามสภาพจริง

4. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ พัฒนาการประเมินผลตามสภาพจริงของการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาใน เรื่องดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง ได้แก่

1.1.1 ความรู้ทั่วไปของการประเมินผลตามสภาพจริง

1.1.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง

1.2 การปฏิบัติในการประเมินผลตามสภาพจริง ในด้านกระบวนการหรือ ขั้นตอนในการปฏิบัติ ได้แก่

- 1.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน
- 1.2.2 การกำหนดขอบเขตในการประเมิน
- 1.2.3 การกำหนดผู้ประเมิน
- 1.2.4 การเลือกใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการประเมิน
- 1.2.5 การกำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน
- 1.2.6 การวิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน
- 1.2.7 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

1.3 ปัญหาในการประเมินผลตามสภาพจริง ได้แก่ ปัญหาทั่วไปในการประเมินผลตามสภาพจริง

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส จำนวนทั้งสิ้น 11,019 คน จาก 870 โรงเรียน ใน 6 เขตพื้นที่การศึกษา

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 สถานภาพการสมรส

3.1.2.1 โสด

3.1.2.2 สมรสแล้ว

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.3.2 5 – 10 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 10 ปี

3.1.4 ขนาดของโรงเรียน

3.1.4.1 ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)

3.1.4.2 ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 – 300 คน)

3.1.4.3 ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

- 3.1.5 ช่วงชั้นที่สอน
  - 3.1.5.1 ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3)
  - 3.1.5.2 ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)
  - 3.1.5.3 ช่วงชั้นที่ 1 และ 2
- 3.1.6 จังหวัดที่สอน
  - 3.1.6.1 ปัตตานี
  - 3.1.6.2 ยะลา
  - 3.1.6.3 นราธิวาส
- 3.1.7 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง
  - 3.1.7.1 ไม่เคยเลย
  - 3.1.7.2 1 ถึง 2 ครั้ง
  - 3.1.7.3 3 ครั้งขึ้นไป
- 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
  - 3.2.1 ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริงในด้าน
    - 3.2.1.1 ความรู้ทั่วไปของการประเมินผลตามสภาพจริง
    - 3.2.1.2 วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง
  - 3.2.2 การปฏิบัติในการประเมินผลตามสภาพจริง ในด้าน
    - 3.2.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน
    - 3.2.2.2 การกำหนดขอบเขตในการประเมิน
    - 3.2.2.3 การกำหนดผู้ประเมิน
    - 3.2.2.4 การเลือกใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการประเมิน
    - 3.2.2.5 การกำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน
    - 3.2.2.6 การวิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน
    - 3.2.2.7 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง วิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของนักเรียน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) และผลผลิต (Products)เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลและมีส่วนร่วมในการจัด

กระบวนการเรียนรู้ของตนเองตามสภาพที่เป็นจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ ของโรงเรียน โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตามศักยภาพและธรรมชาติของนักเรียนรายบุคคล

2. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไป วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวปฏิรูปการศึกษา

3. ความรู้ทั่วไปในการประเมินผลตามสภาพจริง ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับ ความหมาย ลักษณะ หลักการและแนวคิด ความสำคัญ ข้อดี ข้อจำกัด กระบวนการหรือขั้นตอน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน และ การประเมินผลตามสภาพจริงตามแนวปฏิรูปการศึกษา

4. การปฏิบัติในการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง การนำกระบวนการหรือขั้นตอน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน การกำหนดขอบเขตในการประเมิน การกำหนดผู้ประเมิน การเลือกใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือในการประเมิน การกำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน การวิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ไปใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอนในชั้นเรียน

5. ปัญหาการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือ ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงได้ตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

6. ครู หมายถึง ผู้ที่ทำการสอน มีหน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียนซึ่งจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

8. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

9. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เริ่มตั้งแต่บรรจุเข้าปฏิบัติงาน จนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม (เศษของปี หากเป็น 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี)

10. ช่วงชั้นที่สอน หมายถึง ชั้นเรียนที่ครูสอนในโรงเรียน ประกอบด้วย ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) และ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6)

11. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง จำนวนครั้งในการฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน ที่เกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง เช่น การจัดทำแฟ้มสะสมงาน การวิจัยในชั้นเรียน การศึกษารายกรณี การวัดผลและประเมินผลการเรียนตาม พ.ร.บ. การศึกษา 2544 การพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น